

Arad fürdőváros

A forrón tűző kánikulai nap alatt bágyadtan vánszorgunk a Neptun-strand felé, ahol tegnap, tegnapelőtt, a múlt évben és azelőtt, egyforma körülmények között igyekeztünk felüdíteni tikkadt testünket. Üdülésre vágyó, fíradt agyunk, még ebben a mozdulatlan hőségben sem tud pihenni. Színes fantáziánk ragyogó képeket varázsol a szürkén izzó égboltra. Ezek a ragyogó képek azonban nem belőlünk fakadnak, hanem eszünkbe jutnak azok a tavaly, tavalyelőtti és sokszor azelőtt, karácsonyi és husvétii lapszámokban olvasott szép riportok az aradi Neptun-strand felépítéséről. Milyen szépen is tervezték azt el a megboldogult dr. Robu, a boldog dr. Angel és a bizonytalan helyzete miatt bizonyára kevésbé boldog dr. Lulai.

Szép tervek, interjúk jelentek meg a lapok hasábjain arról, hogy az aradi Neptun-fürdőből hamarosan világfürdő épül. A munkálatokat megkezdik „még ebben az évben” (1924-től 1931-ig). A terv azonban csak a színes fantáziák rózsaszínű álma maradt. A Neptun elhanyagoltabb, mint valaha.

A „közönség érdeke”. Kapcsoljuk most ki ezt a sablonos, demagóg szónoklatok frázisaira emlékeztető két szót, mert ebben az egocentrikus világban kézenfekvőbbé válik a strand-fürdő felépítésének szükségességére, ha nem a közönség érdekeit találjuk előtérbe. Itt a város érdekéről van szó. Értsük meg egymást. Nem annak a városnak az érdekéről, amelyik magába foglalja ezt a boldog-boldogtalan nyolcvanezer embert, hanem arról a városról beszélünk, amelyiknek van egy torony épülete, az épületben folyosók, az egyik folyosón egy szoba és annak sarkában egy nagy páncélszekrény. Ez a páncélszekrény a tulajdonképpeni város. Ő az az önző legény, akinek az érdeke szigorúan megköveteli, hogy kezdjenek végre hozzá annak a beígért strand-fürdőnek felépítéséhez.

Arad városának bölcs vezetői, ha ezeket a sorokat olvassák, azt mondják, könnyű onnan kívülről kritizálni és ötleteket felszínre dobni. De itt bent, mi tudjuk, hogy mennyi akadálya van a fürdő felépítésének. Ez olyan probléma, amit belátható időn belül nem lehet megoldani, mert hiányzik a megoldás legfőbb kelléke: a pénz.

Nos, az a bizonyos tojásügy is csak addig volt probléma, míg Kolumbus egy jó ötlettel és erélyes mozdulattal oda nem csapta az asztalra. Ez az ügy is megszűnik probléma lenni, csak kölcsön kellene kérni egy kis ötletet és egy kis erélyt.

Például milyen egyszerű lenne, ha a város koncesszióba adná ki, természetesen nyilvános árlejtés útján, a strand-fürdőt. A feltételek közé tartozna az, hogy a koncesszió tulajdonosa köteles a fürdőt a város tervei szerint felépíteni, a fürdő jövedelméből a városnak bizonyos százalékot átadni és mondjuk tíz, vagy husz esztendő múlva, a felépített, modernizált Neptun-fürdő visszaszállana a város tulajdonába. A városnak egy banijába sem kerülne a dolog és bizonyosak vagyunk, hogy számos magántól is nyújtana be ajánlatot a koncesszióra, mért az aradi Neptun felépítése még a mai viszonyok mellett is kitünő üzlet lenne, úgy a városnak, mint a vállalkozónak.

Igy aztán meg volna oldva a nagy probléma. Szép és hasznos épületesoporttal gazdagodna a város, azonkívül népszerű fürdővárossá lehetne fejleszteni Aradot, ami bizonyos fokú idegenforgalmat is hozhatna magával.

Addig azonban, sajnós, a Maros-parton felépített díszes evezőházak között, ott lapul meg kopottan, szerényen, elhanyagoltan a jobb sorsra érdemes Neptun-fürdő.

„A föld, víz, levegő egy nagy csatater lesz”

Lelkes hangulatban, tizezer főnyi hallgatóság jelenlétében folyt le a londoni leszerelési nagygyűlés — Felvonulás ötvenkét nemzet jelenlétében — A gyűlésen Anglia legkiválóbb politikusi szólahtak fel — Egy ünneprontó asszony — Macdonald, Lloyd George és Baldwin nagy beszéde

„A jövő háborujában csak vesztes fél lesz, de nem fog győzni senki”

Londonból jelentik: Ma délután folyt le tizezer főnyi közönség részvételével a londoni leszerelési nagygyűlés, amelyen az összes politikai pártok vezetői kivétel nélkül résztvettek. A nagygyűlést festői békefelvonulás előzte meg, amely a Themze partján, a parlament előtt és a Hyde-parkon át vonult az Albert-hallba a nagygyűlés színhelyére.

A menetben 56 népet jelképező meghívott leányok vonultak fel nemzeti viseletben és nemzeti zászlókkal. A menet élén pedig katonazenekepek haladtak. A gyűlés megkezdése előtt az újságírók asztalánál a detektívek egy gyanús viselkedőt vettek észre, akit távozásra szólítottak fel. A nő ekkor két darab büzbombát dobott az elnöki emelvényen ülő Macdonald miniszterelnök felé.

A gyűlésen Robertson tábornagy elnökölt, aki megnyitó beszédében hangoztatta, hogy bizonyos országok képviselői még mindig ezzel a szándékkal indulnak el a genfi konferenciára, hogy hangot adjanak annak a meggyőződésüknek, hogy nincsenek megelégedve a fegyverkezések leszállításával és hogy nagyobbanyu fegyverkezést követeljenek. Macdonald öröme-

nek adott kifejezést, hogy a nagygyűlésen az angol nemzet így egyértelműen nyilatkozott meg és hogy azon minden politikai párt képviselte magát. Ecsetelte egy esetleges elkövetendő háboru borzalmait, amikor nem lesz különbség a küzdő csapatok és a polgárság között, amikor csak vesztes fél lesz és nem lesz győző, mert a föld, a víz és a levegő egy nagy csatater lesz. Ez a háboru nem vezethet majd egy fél győzelméhez sem, csak az emberiség jórészenek kiirtásához. A genfi konferencián megjelent delegátusoknak kötelessége lesz a fegyverkezések korlátozásának elhatározása.

Baldwin, a konzervatívok vezetője hangoztatta, hogy a leszerelés becsületbeli kötelessége minden államnak. Megemlítette Baldwin, hogy számos nemzet hat év alatt 150 százalékkal emelte légi haderejét. Lloyd George hangoztatta, hogy a békeszerződések ellenére egyes államok teljesen új és hatalmas hadsereget létesítettek. A nagygyűlés lelkes hangulatban fogadta el a határozati javaslatot, amelynek értelmében üdvözlik az eljövendő leszerelési konferenciát és felszólítják a kormányt, hogy kövessen el mindent a szárazföldi, légi és tengeri haderő leszerelésére.

A kijárók részére tárva vannak

Gyárfás Elemér tiltakozása a szenátusban — a minisztériumok kapui

A képviselők nem járhatnak a minisztériumokba — Vádak a kormány ellen — Szerdáig tart a parlamenti ülés — A kamara és szenátus mai ülése

Bucurestiből jelentik: A Kamara ma délelőtti ülésén Graur nemzeti-parasztpárti, Honigmann, a Lupta szerkesztőjének letartóztatását teszi szóvá. Kérde az igazságügyminisztert, hogyan lehetséges az, hogy a vizsgálóbíró előzetesen informálta az Universul és Ordinea című lapokat az ügyben foganatosítandó intézkedésekről. Graur bejelenti, hogy táviratot kapott Mironescutól, amelyben a volt miniszterelnök erélyesen tiltakozik Argetoianunak a Kamarában tett ama kijelentése ellen, hogy ő (Mironescu) indította meg a vizsgálatot Honigmann ügyében.

Negura liberális kérdést intéz a földművelésügyi miniszterhez, igaz-e, hogy a hadsereg a jövőben nem a szövetkezetek útján fedezi le gabonaszükségleteit. Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter, Arad képviselője válaszában kijelenti, hogy erről csakugyan szó volt, azonban minden töle telhető el fog követni, hogy a hadsereg a gabonaszükségletének ellátásánál ezután is a szövetkezetek közbenjöttét vegye igénybe. D. R. Ioanutescu a mezőgazdasági kamarák szervezetéről szóló törvény módosítását célzó javaslatot kritizálja. Leszögezi, hogy előtte máris világos a törvényjavaslat tendenciája,

a nemzeti parasztpárt kormányja által hozott törvény megsemmisítése, hogy a kormány a saját embereit ültethesse majd a régi személyek helyébe.

Bucurestiből jelentik: A délutáni ülésen Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter több kisebb javaslat után a mezőgazdasági kamarák autonómiájának megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot terjesztette be. Kreuter szász képviselő ellenzi a javaslat megszavazását, míg Dinu Brătianu (liberális) helyesli a javaslatot, mert a nemzeti-parasztpártiak politikát vittek a Kamarába. Radulescu (nemzeti-parasztpárti) tiltakozik ez ellen. A Kamara a törvényjavaslatot megszavazza.

A szenátus mai ülésén Gyárfás Elemér (magyarpárti) tiltakozik az ellen, hogy a minisztériumok kapui zárva maradjanak a parlamenti tagok előtt, míg a kijárók szabadon sétálhatnak a minisztériumokban. Így a képviselők és szenátorok nem tudják megvédeni választóik érdekeit.

A mai minisztertanács határozata szerint egyébként a szerdáig tartó rendkívüli ülészen még hét törvényjavaslatot fognak letárgyalni, közöttük a kereskedelmi és iparkamarák törvényének módosítását is.

Hogyan fest a franciaországi numerus clausus?

Egy Franciaországban tanuló aradi orvosnövendék észrevételei. — Kétéle diploma — Veszély a francia orvosokra — A román hallgatók előjoga

Néhány hónapja már, hogy a romániai sajtót a francia egyetemeken életbe lépő numerus clausus híre kisebb-nagyobb mértékben foglalkoztatja. Gyakran jelennek meg méltatlankodó, sőt fölháborodott hangú sorok, melyek a cikkíró elfogultsága, legjobb esetben tájékozatlansága miatt, nélkülöznek minden objektivitást. Dacára, hogy ez a probléma valószínűleg az olvasóközönségnek csak szűkebb körét érdekli, helyénvaló lenne az ügyet tárgyilagossá vizsgálat alá venni.

Miben is áll tulajdonképpen a sérelem, mely a francia kulturát szomjazó romániai diákságot érte? Mennyiben hátrányos ránk nézve az az intézkedés, amelyet a hazai lapok „románok elleni numerus clausus” névvel titulálnak? Mi indította a francia egyetemi hatóságokat s különösen az orvosi kart arra a lépésre, amelyet némelyek gyöngé iróniával, oivan megvilágításba szeretnének helyezni, mintha a művelt nyugatiak jó példa híján, a rosszban akarnák a keleti országokat követni?

Ismeretes dolog, hogy a francia egyetemeken korlátlanul vesznek fel hallgatókat, nemzetiségi és vallási különbség nélkül, azt sem véve figyelembe, hogy előző képesítését (baccalaureatus), melyik országban szerezte a felvételre jelentkező. Ezzel szemben kétféle diplomát (diplome d'Etat, vagy diplome universitaire) adnak végzett hallgatóknak, aszerint, hogy francia, vagy idegen érettségivel kezdtek egyetemi tanulmányaikat.

Az egyik fajta diploma (diplome d'Etat), mely ottani letelepedésre, illetőleg praktizálásra jogosít, természetesen a francia érettségivel bírók számára van fenntartva. Diplome universitaire-t kapnak azok, akiknek idegen érettségijük van. Ilyen oklevéllel Franciaországban nem folytatható gyakorlat.

Az előbbi csoportba tartoztak mindeddig, tehát diplome d'Etat-t kaptak kivételesen a román érettségi birtokosai is. Vagyis az volt a helyzet, hogy a francia egyetemet végzett román, minden nagyobb nehézség nélkül letelepedhetett és folytatható gyakorlatot Franciaországban.

Ezek után önmagától érthető, hogy a kivételes kedvezményt kihasználandó, a romániai diákok szinte előzönlötték a francia egyetemet, legnagyobb részt olyan szándékkal, hogy tanulmányaikat befejezve, majd ott helyezkednek el. Nem kellett valami kivételes előrelátás ahhoz, hogy a franciák észre vegyék a veszélyt, mely saját orvosukat, a be-

Togo admirális kardia

egy Dob-uccai antikváriusnál — Beke Manó magyar egyetemi tanár feltűnéskeltő felfedezése

Budapestről jelentik: Különös körülmények között került Beke Manó egyetemi tanár birtokába egy diszkard. Az orosz-japán háború idején, a magyar egyetemi ifjak Togonak, a csuzimai győzőnek, tiszteletük jeléül egy diszkardot akartak felajánlani, ami az ötvösművészet remekének készült. A monarchia akkori külpolitikai orientációja azonban nem engedte meg, hogy az egyetemi ifjak akciója befejezést is nyerjen és így az egész ügy el is aludt.

Beke Manó egyetemi tanár diszmagyart csináltatott és ehhez megfelelő diszkardot keresett. Egy antikváriusnál talált egy megfelelő kardot, amelyet azonnal meg is vett s amelyen közelebbi vizsgálatnál japán írásjeleket fedezett fel. Felfedezését érdekesnek tartotta s azt megmutatta egy japán írást ismerő barátjának, aki a kard feliratát elolvasta, amely magyar fordításban a következő volt: „Togonak, a nagy hősnék, tisztelettel küldi a magyar nemzét”. Most utána járnak annak, hogy megállapítsák, a magyar egyetemi ifjak által vett egyikori diszkard hogyan került a japán nemzet hőse helyett, egy Dob-uccai antikváriushoz.

özönlő konkurrens tömegek képében fenyegeti s mint védekező intézkedés, napvilágot látott az Armbruster-féle törvényjavaslat, melynek értelmében a francia egyetemeken ezután felvételt kérők közül csak harminc kap diplomé d'Etat-t, a többi ugyanugy, mint más idegen (német, magyar, stb.), csak diplomé universitaire-t nyerhet.

Mindebből világosan látszik, hogy ezzel a módosítással a franciák csak azt tették, amit saját állampolgáraik elsőrangú érdeke megkövetel. Semmiféle numerus claususról nincs szó, mert hiszen kellő képesítéssel bárkit felvesznek egyetemeiken. S hogy az ide-

A fekete-szesz központja Temesvár volt

Egész Erdélyt behálózza az adózatlan szeszszállítás — A jövő héten befejezést nyer a nyomozás — Taranu vezérfelügyelő nyilatkozata

Feszült figyelemmel kíséri egész Erdély közvéleménye a fekete-szesz-panama teljes felderítésére irányuló nyomozást, amelyet Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő folytat le. Mint ismeretes, a pénzügyminiszter visszavonta Varodin ezredes megbízatását és teljes hatáskörrel ruházta fel Taranu vezérfelügyelőt, aki egy teljes heti nyomozás után ma este tért vissza Aradra és a következő nyilatkozatot adta az Aradi Közlönynek a lefolytatott nyomozásról.

— Egész héten keresztül utaztam Temesvár és Nagyvárad között, hogy minden részletben tiszta képet nyerjek erről az egész Erdélyt behálózó visszaélésről. Az eddigi nyomozásból csupán annyit árulhatok el, hogy a központ Temesváron volt és innen ágazott szerte Erdélybe.

Nagyon óvatosan kell eljárnom, mert a visszaélésekben részes kereskedők és gyárosok igyekeznek elűntetni minden kompromittáló nyomot, amit meg is állapítottam egynehány gyanúsított kereskedőnél. Mire le akartam a vizsgálatot vezetni, a közvetlen bizonyítékokat már eltűntették és én semmit sem tudtam ta-

Érettségire, magánvizsgára sikerrel előkészítőnek tanárok
Internátus Budapest, Sas-ucca 15.
Telefon: 193-26

genek letelepedését ilyen formán megnehezítik, csak természetes védekezés, ami más országokban sokkal fokozottabb mértékben eddig is tapasztalható volt.

Az pedig, hogy a fentebbiekkel kapcsolatos esetleges ellenszenv, — ha ilyen egyáltalán létezik — a francia egyetemeken mellőzés, vagy pláne tettelegesség formájában csapódni le, nagyon távol áll az ottani szellemtől és karaktertől.

Igy fest a francia „numerus clausus”, amely — talán felesleges megjegyezni — a francia-román kulturális viszonyon egy jotányt sem módosít.

Lakatos László
orvostanhallgató.

lálni, amivel bűnrészességüket igazolhattam volna.

Az eddigi nyomozásról különben már jelentést tettem Neculescu táblai főügyésznek is. A jövő héten véleményem szerint sikerül teljesen befejezni a nyomozást s a felvett jegyzőkönyvekkel Bucurestibe utazom.

Előre mondhatom, hogy érdekes fordulat lesz a fekete-szesz-panamában és szenzációs letartóztatások várhatók.

Feltűnéskeltő letartóztatások a brassói kémkedési ügyben

Bucurestiből jelentik: A Brassóban leleplezett kémkedési ügyben 30 letartóztatás történt. A letartóztatottak közt van Giurgeneanu kapitány, Florescu hadnagy és több altiszt. Csernovitzan egy Weisz nevű mérnököt tartóztattak le, aki állítólag szenzációs vallomást tett. Romanban egy diákot és egy orvost fogtak el kémkedés gyanúja miatt.

Dr. Luther kosarat kapott Párisban

A német birodalmi bank elnökének tárgyalásai — Németország 300 millió dolláros kölcsöne — Miért emelkedik a francia frank?

Hitelmegszorítások Németországban — Szigorú intézkedések

Párisból jelentik: Luther dr. ma délelőtt 10 óra 40 perckor menetrendszerűen induló repülőgépen elindult Berlin felé, ahová délután öt óra előtt érkezett meg. A tárgyalásokat, amelyeket a német birodalmi bank kormányzója Párisban folytatott, Amerika és Anglia élénk figyelemmel kísérték és támogatták, bár Franciaország ragaszkodott eredeti feltételeihez, a melyek a következők voltak:

Németország egyszersmindkorra elejt az osztrák vámuinó tervét, Beszűnteti a további fegyverkezéseket, azonkívül megszünteti a haditengerészeti építkezéseket.

Newyorki bankkörök véleménye szerint a tárgyalások nem vezettek eredményre és Luther kosarat kapott Párisban. A Financiere News tudni vél arról, hogy londoni bankkörök a Federations Reservée bank támogatásával 300 millió dolláros kölcsönt akarnak Németországnak folyósítani, amelyet magánbankok után helyeznének ki.

A francia frank hirtelen emelkedésében az

amerikai és angol vezető körök politikumot sejtene, amellyel Franciaország a világgazdaság köreire akar nyomást gyakorolni. Ugyanezt a politikát követte Franciaország Snowdenet szemben.

Később érkezett berlini távirataink szerint dr. Luther, a német birodalmi bank elnöke ma délután négy óra negyven perckor érkezett meg a tempelhofi repülőtérrre. Innen jelentéssel végett Brüning kancellárhoz ment. Vasárnap déután Luther dr. tovább repül Baselbe.

Megbukott egy nagy svájci bank

A Banque de Geneve fizetéseképtelensége

Berlinből jelentik: A svájci pénzügyi nagy feltűnést keltett, hogy a Banque de Geneve ma délelőtt lezárta pénztárait. Az igazgatótanács délután elhatározta, hogy hétfőn bejelenti a fizetéseképtelenséget. Eddig még nem tudják, hogy mi áll a nagy bankbukás mögött, de hir szerint a svájci bank fizetéseképtelenségének ügyében már érdekes fejlemények várhatók.

Vizumát
és bucaresti-i ügyét
Sándor Ferenc
menetjegyirodaja intézli
a legelőnyösebben.

„REFORMHOUSE“

Vegetárius étterem üzemben a volt Salacz-uccában.
Vasárnap csak d. u. 3 óráig nyitva.

Súlyos egyenetlenségek az aradi nyugdíjasok között

Befejezést nyert az aradi nyugdíjasok egyesülete könyveinek bűnvádi felülvizsgálata. Semmi visszaélést nem állapított meg a vizsgálat — Az igazgatóság elleni hajsza miatt lemondott az elnök, melyet csak ideiglenesen fogadtak el — Bűnvádi feljelentés készül a közalkalmazottak egyesületének vezetői ellen

Rendkívüli közgyűlést hívnak össze a nyugdíjasok

Az aradi ügyészséghez az elmúlt hónapban feljelentést adtak be az aradi nyugdíjas egyesület ügyvezető elnökének, Went Manóknak működése ellen. A feljelentés mintegy befejezője akart lenni annak a hosszabb idő óta húzódozó ellentétnek, amely az aradi nyugdíjasok egyesületét két táborra szakította. Az egyik, a régi vezetőség alatt megmaradt, az eredeti és jogi személyiségnek elismert egyesület keretei között, a másik, amely az ellenzékét lctt volna hivatva képviselni, Soltész Rezső nyugalmazott vasuti felügyelő és Manciu nyugalmazott jegyző vezetésével, a vádak és támadások valóságos pergőtűzét indította meg a tulajdonképpeni, törvényes keretek között működő egyesület vezetősége ellen.

A legvégső fokig vitt ellenségeskedésnek következménye volt a bűnvádi feljelentés, amelyben Ludosan Constantin vizsgálóbíró vezette be a nyomozást. A vizsgálóbíró a nyugdíjgyesület könyvelésének, valamint kifejtett működésének felülvizsgálására Erdélyi Ferenc nyugalmazott MÁV főfelügyelőt delegálta, aki a mai nap folyamán fejezte be a nyugdíjgyesület könyveinek szakszerű felülvizsgálását és aki a vizsgálat eredményéről a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt sietek leszögezni egy tényt. A Nyugdíjgyesület könyveinek felülvizsgálásánál megállapítottam azt, hogy az egyesület vagyonának kezelésénél sem csalás, sem pedig hűtlen kezelés nem történt. Pedig 1924. óta körülbelül másfél millió lejt kitevő összeg folyt be az egyesület pénztárába. Nagyobb tételek voltak, amelyeket az egyesület vezetősége az elhunyt tagok utáni temetkezési segély címén fizetett ki, azonkívül azok a kiadások, amelyek az esküt nem tett tisztviselők nyugdíjainak megszerzésére irányuló akció alkalmával merültek fel. A többszáz nyugdíjasnál szolgálati bizonyítványokat, szolgálati táblázatokat kellett készíteni, ezeket közjegyzőileg hitelesíteni és románra lefordítani. A Casa Muncii kívánságára két ízben kellett az okmányokat újólágy beszerezni és azokat a fentebb említett közjegyzői hitelesítés után, Bucurestibe felterjeszteni.

— Talán azt lehetne kifogásolni, hogy a bucuresti-i utak alkalmával gavallérosan jártak el az egyes kiadási tételeknél, azonban aki a bucuresti-i hivatalok utvesztőiben járatos, az nem talál ezen semmi megütközni való. Ezzel szemben tény az, hogy úgy Went Manó, mint Tüdös Béla nyugalmazott Acsev igazgató, valamint Bugariu Constantin nyugalmazott őrnagy, saját személyüket illetően a legpuritánabb módon jártak el és bucuresti-i tartózkodásuk alkalmával, saját személyükre szinte neveltségesen csekély összeget költöttek.

— A jövő héten vizsgálom felül az egyes elszámolásokra vonatkozó nyugtákat, azután jelentésemet benyújtom Ludosan vizsgálóbíróhoz. A magam részéről meg vagyok győződve, hogy az egész bűnvádi eljárást már a vizsgálóbíróság be fogja szüntetni, mert arra alap nincs.

Érdekes fordulatot jelentett a nyugdíjas egyesület választmányának ma délutánra összehívott ülése. Az ülés megkezdése előtt Went Manó ügyvezető elnök szólalt fel, aki vázolta az őt ért támadásokat s egyben bejelentette, mivel véleménye szerint a surlódások oka kizárólag az ő személyében keresendő, a további béke megóvása végett lemond állásáról és kéri a választmányt, hogy lemondását fogadják el. Went Manó ügyvezető elnök lemondására Fehér Imre választmá-

nyi tag reflektált, aki beszédében rámutatott arra, hogy Went Manó volt az, aki nemcsak az aradi nyugdíjas egyesületet hívta életre, hanem Erdély összes nyugdíjasainak önzetlenül is rendelkezésére állott. Így ő szerezte meg a nagybányai és felsőbányai bányászok részére esedékes 12 millió lejt kitevő nyugbérösszeget 1929-ben és ugyancsak az ő közbenjárásának eredménye volt, amedőn az aradi nyugdíjasok nyugdíjait 1926-ban közel évi négy millió lejjel felemelték. A választmányi ülés tudomásul vette Went Manó lemondását, aki elhatározásához ragaszkodott, azonban a lemondást csak fenntartással és ideiglenesen fogadták el.

Az ügynek különben igen érdekes epizódusa ígérkezik abban a bűnvádi feljelentésben, amelyet a közel jövőben nyújtanak be. Soltész Rezső nyugalmazott MÁV főellenőr ellen, aki a nyugdíjas egyesület tagjainak különválasztási akcióját kezdeményezte. A feljelentésben igen érdekes adatok mutatnak rá azokra az okokra, amelyek a nyugdíjas egyesület vezetősége elleni hajsza kiobbantották.

Kéri a feljelentés Soltész Rezsőnek felössége vonását arra vonatkozólag, hogy mi

Egy aradi uriaszony érdekes megfigyelései a deauvillei strandon

Tarka fürdőtrikók, merész pizsamák, széleskarimájú kalapok és tündöklő ékszerek a francia strandfürdőkön — Praktikus tanácsok a nőknek arról, hogyan kell öltözködni a strandon

Egy Deauvilleben nyaraló aradi uriaszony küldte a következő érdekes cikket az Aradi Közlönynek:

A deauvillei és más francia tengerparti fürdők strandja mostanában a tarka színek legváltozatosabb pompájában tobzódik. Szinte a revüszínpadok fantasztikus toalettjeihez hasonlítanak a világfürdőkön felvonuló merész és pompás fürdőkosztümök, amelyekben az utolsó években már ugyanolyan divat kezd kifejlődni, mint akár az estélyi ruhákban. Természetes, hogy ez a strand-divat sem mentes a női divat kilengéseitől és néha olyan elképesztő tulzattal maskarákat látni az elegáns strandokon, amelyek megdöbbenést okoznak a józan ész embernek.

Maga a fürdőtrikó már évek óta dominál a strandon és nem tudja kiszorítani másfajta fürdőruha: Ehhez a fürdőtrikóhoz elég lenne egy fürdőköpeny, az öltözködni szerető nők azonban még számos más ruhadarabot honosítottak meg a strandfürdőn. Így elsősorban mindig nagyobb tért hódít a *pizsama*, amelynek kabátja többnyire hosszúujjú, nadrágja pedig bő és hogy az arcot is megvédelmezzék az erős nap-sütéstől, a *divatos hölgyek roppant széleskarimájú szalmakalapot hordanak a fürdőben*. A színes selymekből és vásznakból készült pizsamák ha nem is kényelmesek, de mindenesetre festői hatásúak. A legtarkább színek divatosak a pizsamákban, amelyeknél azonban praktikusabbak az ugynevezett strandruhák, amelyek erősen dekoltált bluzrészből és rágomolható terdenfelül érő szoknyaszerű kis nadrágból állanak. Ezeket a kényelmes és szellős kis ruhákat csónakázásnál, sőt tennisznél is használják.

Miután a nők nagyrésze figyelemmel kísérel ugyan a divatot, de nincs mindig tisztában az-
zal, hogy mi az, amit fel is szabad venniük, ha

Miért az elbírhatatlan hőség a főzésnél?

A kedvelt, ideális szerkezetű, szabályozható

„Kronprinz“ petrolgáz-gép

által a főzés sokkal olcsóbban, egyszerűbben, gyorsabban történik és az étel is ízletesebb lesz, mert a láng egyenesen a főzőedény alatt van. — Ép-penugy használható sütésre, párolásra, jűtésre.

70%-os megtakarítás. Hordozható. Több mint 100.000 családnál bevált.

Romániai kerületi eladási iroda:

BING és SCHNITZER,

Strada Moise Nicoara 1. I. em.

Arak: 540. — Lajtól feljebb,

Nézze meg kirakatainkat a v. Andrássey-téren, a Bing-házban
Teljesen szagmentes.

Vételi kötelezettség nélkül bemutatjuk gépünket mindenkinek üzletünkben

történt azzal a mintegy 60.000 lejt kitevő összeggel, amelyet kisebb-nagyobb összegekben vett fel az esküt nem tett tisztviselőktől, azon a címen, hogy nyugdíjukukat eiintézi.

A nyugdíjas egyesület választmánya különben arra az állásponton helyezkedett, hogy rendkívüli közgyűlést hívnak össze, amelyen az összes érdekelt nyugdíjasok megjelenését kéri, amint Ludosan Constantin vizsgálóbíró a Went Manó elleni feljelentésben a vizsgálatot befejezte és ezen a közgyűlésen ismertetik az összes nyugdíjasokkal annak az ádatlan harcnak az indító okait, amely széthúzást okozott az aradi nyugdíjasok között és megbénelással fenyegette annak az egyesületnek a működését, amely évek során át, nagy munkával és eredménnyel rendezte az aradi nyugdíjasok ügyét.

előnyösen akarnak öltözködni, azt hisszük, nem felesleges rámutatni a fürdőtrikó-divat néhány olyan titkára, amely lényegesen korrigálhatja az alakot. Az egyszínű fürdőtrikó csak kifogástalan alakon áll jól, a *mintás trikó azonban a testnek sok hibáját tudja a színek és vonalak segítségével korrigálni*.

dául jól teszi, ha hosszába csukozott fürdőruhát visel, mert ez előnyösen karcsúsítja. Ezzel szemben a *világos színű és a keresztbe csíkos trikó lényegesen erősít* úgy, hogy az ilyen csak nagyon karcsu, vagy sovány nőnek szabad viselnie.

Ha van olyan nő, aki belátja azt, hogy rossz az alakja, az jól teszi, ha szeszélyesen mintázott tarka fürdőtrikót visel, mert ezek a minden szimmetria nélküli minták szinte elterelik a figyelmet magáról az alakról. A legjobban kell vigyázni azokra a fürdőtrikókra, amelyek hátul és oldalt csak pántokból állnak, a melyek a nadrágrészt és mellrészt összefogják, mert az ilyenfajta trikót csak a sportolt testű, karcsu nők viselhetik, ha nem akarják, hogy neveltségessé váljanak.

Mindezek olyan apróságok, amelyeket könnyen figyelembe vehet minden nő. Ezentúl aztán már szabadon csaponghat a fantázia, a legtarkább pizsamák és fürdőkepek, a legmerészebb színekből szőtt fürdőszandálók, a leggroteszkebb kalapok is polgárjogot nyertek a mondain strandokon, ahol az elegáns hölgyek még nagy színeskőves nyakláncokat, feltűnően nagy függőket és széles öveket is viselnek. Hogy mire jó az ékszer és egyéb ilyen csöcsbecse a strandon, azt alig tudja valaki megmondani, miután azonban ez is a divathoz tartozik, akár csak a színes strandtászkák és nagyvirágos apró napernyők, a hölgyek természetesen viselik

EGY MILLIÓT NYERHET

az Aradi Szeretetház — Zsidó Kórház — Sorsjeggyével
Egy darab 100 Lej. — Huzás október 5-én.

Végzetes tévedés áldozata lett egy lippai uriaszony

Barátnője chinin helyett strichnint adott neki — Szörnyű kinok

között néhány perc múlva kiszenvedett. Matekovszkyné tragédiája. A borzalmas szerencsétlenséget okozó uriaszony önként jelentkezett a temesvári ügyészségen

Lippa lakosságát megrendítő tragédia tartja izgalomban. Egy urinő ma délelőtt végzetes tévedésből chinin-por helyett strichnint adott be barátnőjének, aki erre azonnal meghalt. A tragédia főszereplői a község társadalmának kedvelt és számottevő alakjai: Lagler nyugalmazott erdőfőtanácsos felesége és annak barátnője, Matekovszkyné.

Matekovszkyné évek óta súlyos maláriában szenvedett. Mindenki sajnálta a beteges uriaszonyt, akit súlyos betegsége nem akadályozott meg abban, hogy barátnője, Lagler nyugalmazott erdőfőtanácsos feleségét minden nap meglátogassa. A két asszonyt valóban kitartó, igaz barátság fűzte egymáshoz és egyik sem tett semmit anélkül, hogy a másiknak tanácsát ne kérte volna ki.

Matekovszkyné ma délelőtt meglátogatta barátnőjét, mint rendesen. Együtt ültek Lagler főtanácsosné kis szalonjában és kedélyesen társalogtak, megvitaták a lippai eseményeket, pletykákat. Matekovszkyné több ízben panaszkodott barátnőjének, hogy milyen elviselhetetlen a kánikula, majd rosszullettől való féltelmének adott kifejezést.

— Meglátod, ma még történik velem valami! Olyan rossz elbérzetem van!

Laglerné mindent elkövetett, hogy barátnője kényelembe helyezhesse magát. De a rosszullett mégis csak bekövetkezett. A maláriás tünetek elővették a szerencsétlen asszonyt, aki már többször lett így rosszul barátnője lakásán. Laglerné éppen ezért mindig készenlétben tartotta a chinint, hogy alkalomadtán azonnal kéznél legyen. Most is, amint barátnőjét elfogta a rosszullett, azonnal éjjeli szekrényéhez sietett, ahol a porokat tartotta. Sietve kivett egy adag port és vörös borban feloldva beadta a beteg asszonynak.

Alig itta ki Matekovszkyné a vörös bort, nyomban görcsök jelentkeztek rajta. Az arca borzalmas színt öltött, száján véres hab jelent meg és néhány pernyi kínos szenvedés után meghalt. A megrémült Laglerné sikoltozására a ház népe összesereglett. Azonnal orvosért szaladtak. A lippai körorvost csakhamar sikerült is előkeríteni, azonban ez már csak a beállott halált konstataálhatta.

Az orvos a megmaradt port vizsgálat tár-

gyává tette, amelyből hamarosan megállapította, hogy Laglerné tévedésből strichnint adott be barátnőjének chinin helyett. A strichnint a fáskamrában és pincékben elszaporodott patkányok kiirtására tartotta a háznál és sietésében, valami szörnyű véletlenség folytán, ezt adta be szerencsétlen barátnőjének.

A tragikus halálesetről azonnal jelentés ment a temesvári ügyészségre, ahol elrendelték Laglerné őrizetbe helyezését. A megtört asszony nem várta be Lippán a rendelkezés végrehajtását, hanem még a délután folyamán Temesvárra utazott, ahol megérkezése után önként jelentkezett az ügyészségen.

A tragédia nagy részvétet keltett Lippán, ahol mindenki ismerte és szerette a két uriaszonyt. Az egész község érdeklődve, izgatottan várja a tragikus eset további fejleményeit.

A Zeileis-gépek használatát betiltották az egész országban

A bucaresti-i, kolozsvári és iasi-i egyetem orvostanáraiból alakult bizottság kimondotta, hogy a Zeileis-módszer a varázslat körébe tartozik és nem fér össze az orvosi hivatás méltóságával — A betiltás két nappal a temesvári táblai ítélet után történt, amely megsemmisítette a minisztérium tiltó rendelkezését

Nagy feltűnést keltett a temesvári táblának a Zeileis-gépek ügyében hozott ítélete. E szerint a tábla megsemmisítette az egészségügyi minisztériumnak azt a végzését, amellyel Wachsmann Albin dr.-t a Zeileis-géppel való gyógykezeléstől eltiltotta. Alig két nappal az ítélet után az egészségügyi minisztérium temesvári osztályának főnöke, Candea Aurel dr. egészségügyi vezérfelügyelő az alábbi hivatalos közleményt adta ki ma a sajtó részére:

Tekintettel arra, hogy a bucaresti-i, iasi-i és kolozsvári orvosi fakultások specialista megbizottaiból alakult bizottság véleményét mondott a Zeileis-ügyben, amely szerint a Zeileis-gépekkel való gyógykezelésnek nincs tudományos alapja és telies egészében a miszticizmus és varázslat hatáskörébe tartozik, az egészségügyi minisztérium elhatározta, hogy mindenkorra és mindenki számára eltiltja a Zeileis-gépeknek és Zeileis-módszernek alkalmazását. A

Randevuhelyek az aradi temetőben

A város vezetőségének intézkedései. — Megakadályozzák a viráglopásokat.

Már hosszabb idő óta érkeztek panaszok a város vezetőségéhez, hogy azokat a virágokat, koszorúkat, amelyeket az elhunytak hozzátartozói visznek ki a temetőbe, lelketlen emberek ellopják. A temetőőrök nem tudtak harcolni a tolvajok ellen, akik nagyon sokszor késő éjszaka jöttek a temetőbe és lopták onnan a virágokat.

Egy másik — és talán még súlyosabb — panasz az volt, hogy fiatal párok, főleg a késő esti és a kora reggeli órákban a temetőket találka-helyeknek használták fel. A temető őrői már gyakran fogtak meg akár este, akár reggel fiatal párokat, akik a temetőben akarták megoszítani egymással az egyedüllet örömeit. A város vezetősége, hogy elejét vegye ezeknek a dolgoknak, most úgy intézkedett, hogy a jövő héttől kezdve a temetőket csak reggel hét órakor nyitják és este nyolc órakor már bezárják.

fenti bizottság egyébként azon a véleményen van, hogy a Zeileis-gépek és Zeileis-módszer alkalmazása összeférhetetlen az orvosi gyakorlattal és az orvosi hivatás méltóságával. Candea Aurel dr., vezérfelügyelő.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ, REPÜLŐ MENYASSZONY! (Zweimal Hochzeit), Nóty Károly szövegkönyve alapján filmre vitt szellemes vígjáték, amelyben a címszerepet a mindenütt szívesen látott Liane Haid látza elragadó bájjal. Három nagy komikus: Ralph Arthur Roberts, Szöke Szakáll és Huszár Puffy Károly gondoskodnak arról, hogy a közönséget könnyekig megnevettessék.

SELECT MOZGÓ, DYNAMIT, Erkölcsháza, Cecch B. de Mille rendezésében. Főszereplők: Conrad Nagel, Kay Johnson és Charles Bickford.

ELITE MOZGÓ, ORSZÁG NŐK NÉLKÜL, Dráma, Conrad Veldt-tal a főszerepben.

GRADISTE MOZGÓ, (5, 7 és 9 órakor), SZIVEM EGY JAZZ-BAND, Vígjáték. A főszerepben Lya Mara.

GAI MOZGÓ, (5, 7 és 9 órakor): A BIBORVÁROS, Keleti dráma. Főszereplők: Myrna Loy, John Miljan és Lella Hyanus.

Fél 12 órai matiné:

CENTRAL MOZGÓ, RANGO, Hangos dzsungelkép. SELECT MOZGÓ, FARKASOK DALA, Főszereplők: Lupe Velez és Gary Cooper.

A constantai villanytelepet felgyújtották

A telep vezetőit őrizetbe helyezték

Constantából jelentik: Napokkal ezelőtt a constantai villanytelep porig égett, úgyhogy Constanta városa ma is villanyvilágítás nélkül van. A városi villanytelepet egy részvénytársaság bérleté, amelynek vezetői ellen most vizsgálat indult meg. A tűzvizsgálat alkalmával ugyanis olyan bűnjelöket találtak, amelyek egé-

szen határozottan gyújtogatásra engednek következtetni.

Ennek alapján letartóztatták Stark Virgil főmegbizottat, Davidescu igazgatót és Lupu könyvelőt, valamint több mechanikust, kik előtti a vizsgálóbíró ki is hirdette a letartóztatási végzést.

Czája József magyar birkozó-világbajnok ma, délután 6 órakor mérkőzik a GLORIA-pályán a 156 kilós „német medvével” Gerhardt KAUSCH-sal;

Griekis Miklós orosz világbajnok egy vad bikával méri össze erejét

és az óriási erejű állatot megadásra kényszeríti;

Soha nem látott Breitbart-produkciók! Még két birkózás! Délután 4 órakor az Aradi Vendégipari Munkások S. E. a temesvári Gyapjuiparral mérkőzik. Jegyek 20 — 85 lejig. Világvárosi szenzációk, melyet mindenkinek meg kell nézni

A Rothschild-család története

Ötödik közlemény — Metternich bizalmasa — A magyar és az osztrák mágnások bankárja — Milliók Esterházy hercegnek — Költséges barátkozás egy újságíróval — Gáláns kalandok hőse — Egy anekdóta — A császár gyémántgyűrűje — Rothschild földesúr lesz — A császár megy, Rothschild marad — A nápolyi Rothschild — A pénz beleszól a politikába — Rothschild pénzügyminisztert nevez ki

Metternich a Rothschildokba vetett bizalmában nem is csalódott. Salamon gyors egymásutánban placirozza az osztrák állam kölcsönkötvényeit. A pénzpiac tovább élénkítésére bevezeti a sorsjegyzületet Ausztriában. A külföldről hozott és az állam égisze alatt folyó szerencsejátékok elsörendű pénziórrásoknak bizonyultak. A Metternich-rezimnek több mint 200 millió forintot szerzett. Rothschild azonban ezeknél az üzleteknél saját magáról sem feledkezett meg. Több millió forintot tesz ki a juttalékok a börzemanővereken és az értékek áriolyamán keresett nyereség.

Az osztrák és a magyar arisztokraták, sokszázezer holdak, mesébe való paloták urai fényűző, pazarló életmódjuk következtében gyakran pénzszavamba kerültek. Tekintélyesebb összegekre volt hirtelen szükségük. Itt is Rothschild a megmentő. A bretagnei, madeirai finom borokban és pezsgókban fürdő osztrák-magyar hercegeknek és grófnak megfelelő kamat ellenében készséggel áll rendelkezésére. A Schwarzenberg hercegek 5 millióval, a Galántai-Esterházy herceg 6 és fél millióval. ragyogó nevek képviselői milliós összegekkel tartoznak az ujonnan Bécsbe került bankárnak. Az az összeg, amelyet a frankfurti testvérek a német, osztrák és magyar nemesi családok birtokaira hitelként nyújtottak, meghaladják a 25 millió forintot.

A fejlődő nagyipar

A mai szemmel nézve kissé szokatlan dolog, de akkor természetes volt, hogy a magas arisztokráciának folyósított kölcsönök elismervényei adás-vétel tárgyát képezték a tőzsdén. Rothschildék ezeknek hullámzó árfolyamán is kerestek.

Az ausztriai vasutépítkezések ujonnan felépülő konjunkturája nagy rizikót, de hatalmasabb kereseti lehetőséget is jelent. Rothschild e téren is óriási munkát végzett. 1836-ban a kormány őt bizza meg a bécs-bochniai vasut megépítésével. Mielőtt még ezek az építkezések megkezdődtek volna, Rothschild 12 millió forint értékű részvényt 150%-os árával helyez el. Egy hirtelen börzecsúcs következtében ezek a részvények 115-ről 62-re zuhannak, de ez már nem érinti Rothschildot, mert a kormány feladata volt, hogy a bajba jutott vasuttársaság ügyét rendezze.

A bécsi Rothschild kitünő szimatjával a nagyipar jövő fejlődésének jelentőségét előre megérezte. Érc- és szénbányákat finanszíroz, a spanyol kormánytól higganybányákat bérel, tüzbiztosító társaságot alapít. De ő mindezeknél csak a nagytőkés szerepét viseli, aki a pénznek észszerű investálásával akarja vagyont növelni. Óvatos pénzember léte távol tartja magát nyaktörő vállalkozásoktól, ezek az üzletei azonban többé-kevésbé mégis merész spekuláció jegyét viselik magukon.

Metternich és Gentz barátsága

Fivéreihez méltóan a börzemanőverek hangszerét virtuozitással kezeli. Metternich herceggel való intim viszonya, munkáját megkönnyíti. Mert amíg Náthán fivére drágán fizetett hírszerző gárda útján kémleltette ki, hogy a legmagasabb politikai körökben milyen terveket kovácsolnak, addig a bécsi fivér első kézből nyeri értesüléseit. Salamon bejelentés nélkül jár ki és be a minisztériumokban. A Metternich és Rothschild közti ügyeket a kancellár egyik bizalmasa Gentz Frigyes, az ismert pub-

licista közvetítette. Salamonnak sok pénzébe kerül Gentz barátsága, s egy alkalommal párisi fivéérének, Jamesnek Gentz halála után a következőket írta:

— Kitünő barát volt, ilyet aligha találok többé. Sok pénzembe került, el sem hinnéd, hogy mennyibe. — Egy kis papirszeletre írta fel az összeget, amit az egyes közvetítésekért kért s azt azonnal kifizették. De amióta eltávozott, azóta látom csak, hogy mit vesztettem benne. Ha most élne, céduláért háromszor anynyi pénzt fizetnék.

Erős szószólója akadt Rothschildnak a kancellár előtt Metternich feleségében, egy született Zichy grófnőben. A hercegné egyengette Rothschild útját a magyar arisztokrácia felé. Ez a barátság sok pénzébe került.

A jószívű Rothschild

Rothschild Salamon londoni és párisi fivéreiével szemben mindenütt az elegáns vivő szerepét viszi, aki élni szeret és élni hagy. Nem dobálja a pénzt, nincsenek tékozlóan könnyelmű allűrjei, de egy-egy gáláns kalandra, az osztrák főváros egy-egy ünnepeit dívjája kedvteléseire néha nagyobb összegeket is áldoz. Ha egyik vagy másik előkelő barátjának pénzre volt szüksége, Rothschildnál mindig nyitott ajtókra talált. Jótékony célokra tekintélyes összegeket áldozott. Nem jöhetett hozzá szegény ember, nem kereshette őt fel nyomorgó, hogy kérésüket ne teljesítette volna. Rothschild Salamon titkos jötevé hírében állott, aki mindenkor a zsebébe nyúlt, ha szerencsétlenek háján kellett segíteni.

Sok anekdota maradt fenn Rothschild Salamonról és a szegényeiről. Közismert a következő: Pénteki napokon szokta fogadni azokat, akiknek rendszeres heti adományokat juttatott. Egyik pénteken a szokásos öt forint helyett csak négyet adott valamelyik szegényének.

— Ne haragudjon, mondotta, hogy ezuttal egy forinttal kevesebbet kap, de egy szegénynek a leánya férjhez ment és nagyobb összeget kellett adni neki.

Rothschild mentegetőző szavaira ingerülten kiáltott fel a pénteki vendég:

— Az én pénzemen házasítja ki maga a szegény lányokat Bécsben?

Mire Rothschild a zsebébe nyúl és átad még egy forintot e szavakkal:

— Barátom, igaza van.

Az osztrák császár ajándéka

Rothschild nagy népszerűségnek örvendett, amit igazol az is, hogy 1843-ban Bécs városa diszpolgárává választotta azt az embert, akit néhány esztendővel azelőtt a felekezeti elfogultság közepkori divatja folytán alig engedtek Bécsben letelepedni. Az osztrák császár elhalmozza kegyével, kitüntetésekkel s egy audiencia alkalmával a császár lehúzott az újáról egy értékes gyémántgyűrűt és Salamonnak ajándékozta s a mikor az öregedő Rothschild azt a kérést terjesztette a császár elé, hogy Ausztriában birtokot akar vásárolni, noha ez akkor csak a feudális nemesség joga volt, Ferenc császár kedvenc bankárja az uralkodó intézkedésére a Sziléziában fekvő schillersdorfi uradalomnak földesura lett.

1848-ban lángokban áll Magyarország, a forradalmi szellő végigfuvalt a magyar rónakon s a Habsburgok helyzete a forradalmi események következtében megingott. A bécsi Rothschild-ház hatalma még a császárnál is szilár-

dabb. V-ik Ferdinándnak le kell mondaní, de az udvari bankár sértetlenül áll ellent a súlyos idők politikai viharának. Új császár kerül a trónra és az öreg Rothschild I. Ferenc Józsefnek is hamarosan kedvenc tanácsadója lett. Az őszhajú Salamon vezeti a bécsi üzletet 1855. júliusában bekövekezett haláláig.

A nápolyi Rothschild működése

Rothschild Karoly az utolsó a fivérek között, aki az „öt frankfurti” közül önállóítani akarja magát. A németországi fejedelmi udvarok kölcsönügyleteinek lebonyolításánál nagy rutinra tesz szert. 1822-ben, 34 éves korában Olaszországba megy. Nápolyban telepedik le, hogy a Rothschildok pénzügyi befolyását Európa déli államaiba is kiterjessze. Nagy kihasználatlan terepe akad az ambiciózus és a Rothschildok energiájával rendelkező fiatal bankárnak. Olaszország fejlődését a 19. század első felében a kis olasz államocskák pénztelensége nagyban hátráltatja. Pénz, pénz és megint pénz, haragzik mindenfelől, Rothschild Karoly nem az a tiranus természet, mint fivérei, Náthán és James. De erre Olaszországban ez időtájt szüksége nincs is, mert a kis olasz udvaroknál nem kellene az etikettszerű hajbókolások, ha a Rothschild-ház egyik tagja ott letelepedik, mindenki kalapot emel előtte. Mielőtt Karoly véglegesen Nápolyba költözne, a nápolyi kormányának már értékes szolgálatakat tesz. Ő segítette elő anyagilag Nápoly és Szicília szétválasztását és ő segítette ki négy és félmillió aranytalléros kölcsönrel a nápolyi királyt és eladósodott országát. Nápolynak mizerábilisan kezelt pénzügyein nem sokat lendít ez a kölcsön, úgyhogy egy évvel később újból kiapadt az állampénztár. Az olaszországi Rothschild egy újabb 16 milliót folyósít a nápolyi államnak, hogy a szegényteljes csődöt elkerülje. Két évvel később a nápolyi udvar újból a Rothschild-bankhoz fordul segítségért. Ekkor Karoly azt látja, hogy az ő segítségére minden úron szüksége van a királynak. Ennek folytán a financiális kondíción kívül politikai feltételeket is szab. Hajlandónak mutatkozik arra, hogy 20 milliót szerez a kormányának, de csak azzal a kikötéssel, ha barátját, Medici lovagot, főrenzi szállításából újból az országba engedik. A király nem tagadhatja meg Rothschild e kívánságát s amikor az állam újból szorult helyzetbe kerül, Rothschild kiténti, hogy egyetlen tallért sem ad annak a könnyelmű, léha kormányának, amely az utóbbi évek alatt egy krözszi vagyont vert el, csak abban az esetben, ha a száműzetésből hazatért barátját nevezik ki pénzügyminiszternek. Ezt a súlyos arculapást is lenyelik a nápolyiak és Medici lesz a pénzügyek legfőbb irányítója. Rothschild Angliából Nápoly számára 2 és félmillió font sterling kölcsönt szerez. Ez olyan horribilis összeg, amelyről ilyen kis állam még csak álmodni sem mert, de miután Rothschild most már nemcsak hitelezője, hanem valóságban pénzügyminisztere lett a nápolyi királyságnak, az állam-gazdálkodás rövidesen visszanyeri egyensúlyát és a könnyelmű tékozlás véget ér.

Nápolyon kívül még elég szanálni valóját akad az Olaszországba került frankfurti bankárnak. Parma, Toscana hercegségei nyakig usznak az adósságban. A toscanaiak vasbányákat és vasöntődéket zálogosítottak el, hogy Rothschildnál kölcsönt kaphassanak. Sardinia királyságának államadósságai a század közepén meghaladják a 800 millió aranyfrankot.

Dr. S. J.

Gábor Róbert, aki Hoover elnök vendége volt

Völegénye lett egy amerikai iparmagnás leányának és ötévi börtönbüntetést kapott — „Krupp báró” ur barátsága Henry Forddal — Egy szenális magyar kalandor szélhámoságai Amerikában

New-Yorkból jelentik: Egy magyar álbáró szenzációs kalandjai és szélhámoságai foglalkoztatják a neworki szövetségi bíróságot. Gábor Róbert György mindössze 25 éves, de már nem először ül itt Amerikában a vádkottak padján. Háta mögött van már egy másfél éves fegyházbüntetés, deportálás is, előtte pedig öt évi fegyház. Amint most szélhámoságainak sora napvilágra kerül, kitűnik, hogy a magyar fiatalember nemcsak negyvenötezer dollárt vett fel, mint álbáró, majd mint egy néhai amerikai nagykövet fia, hanem becsémpészte magát Hoover elnökhöz és családjához is. Henry Fordhoz, az autókirályhoz és a multimilliomos De Pont-családdal is, sőt Lamot du Pont, a wilmingtoni iparmagnás egyik leányának völegénye is volt, míg a hatóságok le nem leplezték.

Gábor Róbert György tizenöt éves korában, vagyis tíz évvel ezelőtt került ki először az Egyesült-Államokba. Miután befejezte középiskolai tanulmányait, beiratkozott a Columbia-egyetemre, majd a harvardi jogakadémián letette a jogi vizsgákat. Alig, hogy megszerezte diplomáját, eltűnt régi környezetéből, hogy nemsokára mint „Báró Krupp” tűnjön fel a lezelőkelőbb amerikai társaságokban. Amint most Gábor Róbert György beismerő vallomásaiban mondta, fogadásból vette fel a bárói nevet, de nem tudta megnevezni azt az állítólagos volt harvardi joghallgató társát, akivel ezt a fogadást kötötte.

Mint „Báró Krupp” furakodott be Henry Ford házába is, aki nagyon megszerette a fiatalembert és később egy felette gyönyörű Lincoln-autót is adott neki ajándékba, amikor elhagyta a házat, ahol több héti vendégeskedett. Ford házában ismerkedett meg Gábor a dúsgazdag Elisabeth du Ponttal, Amerika legnagyobb municio- és konzervgyárájának leányával, akit néhány héttel később el is jegyzett. Krupp báró ur ettől kezdve állandó vendége volt du Ponték kastélyainak. Mint Elisabeth du Pont völegénye 45.000 dollár kölcsönt vett fel különböző bankároktól, akikkel a milliomos társaságában ismerkedett meg. Gábor költségeiben nem ismert határt. Még a multimilliomosokat is el akarta kápráztatni. Egy alkalommal, amikor autóturát tett társaságával, megismerkedett a dallasi egyetem egyik tanárával és 2500 dollárt ajándékozott az anyagi nehézségekkel küzdő egyetemnek, mire az tiszteletbeli alelnökévé választotta. Ebben az időben történt, hogy Gábor hirtelen megszorult és egy fedezet nélküli 100 dolláros csekkel fizetett egy szállodában. A szállodás feljelentésére indult meg a vizsgálat, amely kiderítette, hogy Krupp báró nem más, mint Gábor Róbert György, akinek jogi diplomáján kívül egyebe sincsen.

A szövetségi bíróság elé került az ügy és Knox

Megtámadták a német birodalmi gyűlés elnökét

Loebe elnök kénytelen volt egy gyűlésről elmenekülni

Loebe dr., a német birodalmi gyűlés elnöke megjelent egy gyűlésen, melyet a szociáldemokratapárt rendezett. Kézzel a gyűlés megnyitása után a piactéren, ahol a gyűlést tartották, megjelentek a nemzeti szociálisták és kommunisták is, akik heves tüntetést rendeztek a birodalmi gyűlés elnöke ellen. A szociáldemokraták vissza akarták szorítani a rendbontókat a mellékutcákba, amiből általánosan verekedés támadt. Egy csoport kommunista egészen közel férközött már Loebehez is, aki az öt fenyegető komoly veszedelem elől kénytelen volt egy közeli házba menekülni, melynek kapuját elzárták üldözői elől.

A verekedésnek nagyszámu rendőri karhatalom kivonulása vetett véget, amely megtisztította a teret a nemzeti szociálistáktól és kommunistáktól, mire a gyűlést folytatni lehetett és Loebe most már zavartalanul megtarthatta beszédét.

bíró öt évi börtönbüntetéssel sújtotta a fiatal szélhámost. A hamis név használata miatt deportálási eljárás is indult ellene és ezért Knox bíró felfüggesztette a büntetést, avval, hogy ha Gábor deportálása után is visszatérne valahogy, akkor büntetését le kell ülnie. Gábor megfogadta a bírónak, hogy nem jön többé vissza Amerikába. 1928 tavaszán deportálták Gábort, aki négy hónap múlva más néven mégis visszatért az Egyesült-Államokba.

Mikor látta, hogy Budapesten nem tud amerikai utlevelet szerezni, Párisba utazott, ahol levelet írt az ottani amerikai nagykövetnek. Többek között azt írta, hogy Taft Thew volt amerikai nagykövet fia, aki tanulmányutra jött Franciaországba, utközben azonban valahogyan elvesztette

utlevelét és azért megkérte a követet, hogy gyorsan adasson neki új utlevelet, mivel sürgősen vissza kell térnie Washingtonba. Két nappal később evvel az utlevéllel hajóra szállt. New-Yorkból azután egyenesen Washingtonba utazott, ahol jelentkezett a Fehér Házban is. Hoover elnök és felesége ebédre látták vendégül a fiatal Taft Thewt, akinek ez a meghívás természetesen alkalmat adott újabb szélhámoságokra. Washingtonból Kaliforniába utazott, ahol egy ismerőse leleplezte. New-Yorkba szállították, ahol Knox bíró elé került azon a címen, hogy deportálása ellenére is visszatért Amerikába. Gábor kijelentette, hogy nincsen ügyvédre szüksége. Amikor kihallgatására került a sor, a szélhámos beismerte összes felsorolt bűneit. Általános derűtséget és meglepetést keltett nemcsak a hallgatóság padsóraitban, hanem a bírói emelvényen ülők között is, amikor Knox bírónak arra a kérdésre, hogy miként merete a tisztelteméltó Thew nevet felvenni, Gábor kijelentette, hogy Thew nevű nagykövete sohasem volt Amerikának. Miután Gábor deportálása ellenére is visszatért, most az öt évi börtönt is le kell ülnie és aztán újra visszatoloncolják Budapestre.

SPORT KÖZLÖNY

Meghalt Takács Imre, a magyar tenniserőlista második helyezettje, akinek epehólyaggyulladás idézte elő halálát

Budapestről jelentik: Ma éjjel Takács Imre, a MAC tenniszjátékosa, epehólyaggyulladás következtében fellépett komplikációk folytán, váratlanul elhunyt. Takács Imre, aki az Angol-Magyar Bank cégvezetője volt, legutóbb nagy sikerrel szerepelt az angol-magyar bankközi tenniszversenyen is. Takács Imre halála pótolhatatlan irt hagyott Magyarországon tenniszsportjában, mert a magyar tennisz erőlista második helyezettje és így Kehrling után a legjobb játékos volt. Takács egy ízben járt már Aradon, akkor a Hellas versenyén kellett volna szerepelnie, de még

Bucurestiben, az ottani bajnoki küzdelmek során, csukló-ficamodást szenvedett és az akkor nagy érdeklődéssel várt játéka elmaradt. Ezen a sokáig emlékeztetés versenyen szerepelt az aradi Lupun és Dörneren kívül, Kehrling is, ugyszintén Poulieff, Sangalli, Balás Iván és több márkás külföldi női szereplő is. Takács állandó tagja volt a magyar Dawis Cup csapatnak és a külföldön elért sikerei után, a legnagyobb elismerést akkor vívta ki játékaival, amikor brilliáns formában, Kehrling és Gabrovitz részvételével, a magyar Dawis Cup csapatot a klasszikus díj elődöntőjéig juttatta.

Jubilál a nemzetközi tornászszövetség

Párisból jelentik: A Nemzetközi Tornászszövetség e hó 10-ike és 14-ike között Párisban tartja fennállásának félszázados jubileumát. Ezen alkalommal nemzetközi tornászversenyt is rendeznek, amelyre Magyarország részéről a világbajnok Pelle Istvánon kívül, Péter Miklós, Lentz Rezső és Bora Péter is részt vesznek. A tornászokat Teleki Sándor gróf, a MOTESZ elnöke és Soós Géza főtitkár kísérik. Román részről nem indul versenyző, mert hiszen a ma gyenge tudású versenyzőinknek nincsenek esélyei azon a versenyen, ahol a legjobb magyar tornászokon kívül, a svájci Miez és Hangoi, a kiváló olasz Nerri és kivüle honfitársa, Luchetti, a francia Leroux és Solbach, a cseh Gajdos, Löfler és Vlacha, a finn Saroleinen és Niber vesznek részt.

O Az AAC uszói és vízpolóziói ma Temesváron vendégszerepelnek. A Rapid rendezésében lebonyolításra kerülő uszó- és vízpoló-versenyeken az AAC tizenhárom versenyzővel képviselteti magát.

O Kehrling ismét megnyerte a magyar tenniszbajnokságot. Budapestről jelentik: Kehrling a magyar tenniszbajnokság során, a döntőben 6:2, 6:4, 3:6, 6:1 arányban legyőzte Bánó Lehelét és ezzel megnyerte a férfi egyes bajnokságot.

O Elhalasztották a KAC ifjusági csapatversenyét. A közelmúltban kizárólag csak az Aradi Közlöny adott hírt arról, hogy Kolozsvárcs, a KAC rendezésében, ifjusági csapatbajnokságot fognak rendezni, melyre az AKE is benevezte csapatát. A KAC értesítette az AKE-t, hogy a versenyt július 29-ére halasztották, amikor is okvetlenül számítanak az aradi tenniszszekők részvételére.

O Frischer Károly lett a Bocskai új fővárosi képviselője, miután az eddigi megbízott, Zemplényi Gusztáv dr. lemondott.

Az AAC ma Nagyváradon a NAC ellen mérkőzik

Szeptember hónapban Aradon lesz a revans.

Az AAC csapata ma, vasárnap Nagyváradon játszik a NAC ellen. Ezen mérkőzést revans kötelezettséggel kötötték le, amelyre szeptember hónapban kerül sor Aradon. Az aradi atléták együttese a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet: Theimler—Pfeiffer, Marcin—Szabó B., Mikóczi, Rónay—Zsiga, Horváth II., Incze, Puska, Kovács. Mint tartalék Mondok ment a csapattal. Az együttest Becker és Csenka vezetőségi tagok kísérik. Az AAC csapatában centert játszik Incze, aki a gáji Juventusból most ment át az AAC-hoz. Bár a csapatban a katonák is részt vesznek (Kovács, Rónay, Horváth II.), mégis nagy feladat elé van állítva, mert a váradai atléták együttese ma Románia egyik legjobb csapata. Azonban reméljük, hogy a most nagyon jó formában levő AAC Török és Galov nélkül is méltóan fogja reprezentálni városunk sportját.

O Európa 1931. évi futballbajnokai. Elsőnek, mint minden évben, most is Angliában fejezték be május első szombatján a futballbajnokságot, Svájcban viszont csak a múlt vasárnap fejeződött be a bajnoki küzdelem. A bajnokokat, ahol őszi-tavaszi fordulóban döntötték el a trófeát, alább ismertetjük: Anglia: Arsenal, Ausztria: Vienna, Belgium: FC Antwerp, Csehszlovákia: Slavia, Franciaország: Club Francais Paris, Hollandia: Ajax Amsterdam, Magyarország: Ujpest, Németország: Hertha, Berlin, Olaszország: Juventus, Torino, Skócia: Glasgow Rangers, Svájc: Grasshoppers, Zürich, Svédország: Gais Göteborg.

O Erősít a Hungária. A nemrégiben feloszlott NMSE kitűnő fedezetjátékosát, Androvitsot szerződtette le a Hungária amatőr alapon. Ugyálszik a Hungária erősen szervezkedik és meg akarja nyerni a magyar bajnokságot, mert a nemrégiben leszerződött Röck után még a BSE Esch II.-jét is leszerződöttette, ki többszörös amatőr válogatott volt.

Kertünnepeley f. hó 12-én, vasárnap „Öregek Otthona”

délután 6 órakor az

(Perényi-uca 17-19. szám alatti kertjében. Zene, tánc. — Rummy és Bridge játék. Hideg- és meleg buffet és egyéb szórakozásokról, italokról a Nőegylet gondoskodik.)

Marconi kivégezte a rádiósok rémét: a fadingot

Nem hallgat el többé a rádió koncert közben — A zseniális találmány: Kolumbusztojása — Zavartalanul hallgathatjuk Aradon Londont

Az aradi rádiósok bizonyára örömmel veszik az örvendetes gyászírt, hogy a koncertek, felolvasások, nyelvleckék és mindennemű rádió leadott érdekes programszámok réme: a fading, rövid, de biztos szenvedés után az éterben elhalálozott. A tudós hóhér szerepét a drótnélküli üzenetváltás világhírű atyamestere, Marconi vállalta, akinek — Londonból érkezett híradás szerint — régi, kipróbált munkatársával sikerült kiküszöbölni a rádiózásból a fading néven ismeretes bosszantó jelenséget, amely abban állott, hogy miközben hallgattuk Aradon a londoni Savoy-beli kitűnő jazz számait, egyszerre csak halkulni kezdett a zene, míg nem teljesen elhallgatott. Hiába volt az emeltyűk és csavarok mindenfajta ide-oda állítása, legfeljebb vésszes zörejeket, bőszi visításokat hörgött a hangszóró; a hallgatott zene azonban nyomtalanul eltűnt az ismeretlen távolságokban.

A rádió őse

Marconiék találmánya valójában Kolumbusz tojása, de éppen ezért szinte kézenfekvő, hogy erre csak a zseniális Marconi és nagyszemű gárdája jött rá. Közel harminc esztendeje dolgozik az éter birodalmában ez a kitűnő gárda, amelynek tagjai 1902-ben szinte kómikus helyzetben élték át a drótnélküli üzenetváltás első nagy világtörténelmi eseményét.

Akkor történt, a szikratáviró ős és hőskorában, hogy megkísérelték áthidalni az Atlanti-óceánt. Marconi és társai valami szenesláda formájú készülékbe hasalva, várták izgatottan azt a három pontot, amelynek eredete átnyult az óceán tulsó partjára. A Morse-jelekbe fogalmazott értesítés megjött, a lelkes gárda oda volt a határtalan lelkesedéstől, amely az ezután következő harminc esztendőben sem csökkent.

Nyilván ennek tulajdonítható, hogy Marconi mindig ott volt az első sorban, akkor is, amikor az új csoda, a rádió, hasznavehetőségével és népszerűségével teljesen háttérbe szorította a drótnélküli üzenés első eszközét: a szikratávirót.

Most a fading-gel végzett Marconi és gyakorlati zsenialitása épp úgy kitűnik legújabb találmányában, mint harminc év előtt a szikratávirónál, amikor a tudós Herz professzor elméleti jelentőségű kísérleteit meglepő praktikus érzéssel egyszerűen a mindennapi élet szolgálatába állította. A fading néven ismert jelenség magyarázata abban áll, hogy a rádióleadó állomásból kisugárzó hullámok nagyjában két irányban terjednek. Egyik részük a föld felületén halad tovább, sőt állítólag követi a hegyek-völgyek és dombok hajlásait. A hullámok másik része fölfelé tör a magasba és épp ebből származik aztán a baj.

A magasba törő hullámok ugyanis nem távozhatnak végtelen távolságba, mert abban a bizonyos sztratoszférában, ahová Piccard professzor épp mostanában jutott el, különös elektromos állapotban levő gázok vannak, amelyek együttvéve tükröző réteget alkotnak. Ez azt jelenti, hogy a fölfelé törő elektromos hullám képtelen áthaladni ezen az ugynevezett hevisid rétegen, ehelyett visszatükröződik, vagyis visszamegy a földre.

A szellemes Marconi

Ha most valahol hallgatni akarjuk a rádióleadást, akkor azon a helyen többnyire két helyről kapjuk a hullámokat. Készülékünk egyrészt a föld felületén vízszintesen haladó hullámokat fogja el, másrészt a hevisid rétegből visszatükröződött hullámokat. Miután pedig ez utóbbi hullámok nyilván jóval hosszabb utat futottak meg, amíg fölmentek a magasba és onnan visszatértek, mint azok, amelyek egyenesen a föld felületén érkeztek el az adóállomástól a vevőantennáig, megtörténhetik, hogy ez a kétféle hullám rontja egymást.

A rontás erőssége különböző lehet, asze-

rint, hogy a felülről jött hullám mennyire késik a vízszintes irányból jött hullámhoz képest. Ha például teljes hullámhosszal késik, akkor nyilván nem hallunk semmit, mert hiszen a későn jött hullám teljesen lerontja az előbb jött hatását.

Marconi eljárását legjobban jellemzi egy mulatságos példa, amelyet ő maga mondott el laikusok részére. Ha az ember kinéz az ablakon és a szemben levő ablakon egy csinos fiatal nőt lát, a következőben pedig rut vénasszonyt, akkor legcélszerűbb ha az ember úgy tartja szeme mellé kezét, hogy csak szép fiatal vizaviját láthassa. A kellemetlen látványosságot árnyékba borítjuk, vagy — mint elektromos nyelven mondani szokás, — leárvékoliuk.

Marconi is ezt csinálja lényegében, amennyiben olyan antennarendszert használ a vevőkészülékénél, amely csak a vízszintes irányból jött hullámokat fogja el, „látja meg”, viszont a magasból jövő zavaró hullámokat egyszerűen nem veszi észre. Azik valamennyire ismerősek a rádiótechnika fogásaival, nagyon jól tudják, hogy két antennával mily egyszerűen lehet elérni az ilyen árnyékolást.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Bürokratikus törvénnyel akarják meg-bénítani a gabonaforgalmat

Naiv intézkedések a termés mennyiség megállapítására —

Minden gabonavásárlónak és eladónak szerződést kell kötni — Mit csinálnak a falusi kisgazdák?

A termés értékesítésével kapcsolatban nem történt semmi, ami biztosíthatná, hogy az idén jobban és nagyobb mennyiségben eladhassuk majd terményeinket, mint tavaly, de annál több törvényt terveztek, amelyek azt eredményezik majd, hogy az idén még nehezebb lesz az a forgalom, amelynek simának és zavartalanának kellene lenni.

A legújabb törvény, amely ugyan csak tervezet még, de amelyet a parlamenti szavazógép egészen bizonyosan megszavaz, kimondja, hogy ezentúl minden gabonavásárlást és eladást írásban kell fixirozni. Ugy az eladó, mint a vevő az eladásról, illetve a vételről két példányban szerződést készít, amelyben kitünteti a vett termény mennyiségét, annak minőségét és száz kilónkénti árát. A minőség megállapításának beosztását is közli a törvény, amely szerint nagyon jó minőségű búzának veendő a 78 kilónál súlyosabb, jónak a 75 kilós és gyengének a 75 kilónál alacsonyabb fajsúlyu.

Nem elég azonban a szerződés, ezt a szerződést be kell jelenteni és le is kell tenni a mezőgazdasági szindikátusnál, illetve a mezőgazdasági kamaráknál. Azokat, akik a szerződésben más adatokat közölnek, mint amelyek a valóságnak megfelelnek, vagy akik a bevétel szerződését a mezőgazdasági kamarának nem mutatják be, 5000—50.000 lejig terjedhető pénzbüntetést kapnak.

Ennek az egész rendelkezésnek valószínűleg statisztikai célja van, de teljesen lehetetlen módon akarja megállapítani az ország termésmennyiségét és azokat a középárakat, amelyeket ebben az évben a búzáért fizetnek majd.

Elképzelhetetlen például, hogy a kisgazda, aki falun adja el a maga termését és nem

A fading kiküszöbölésének legnagyobb jelentősége azonban nem abban áll, hogy ezután már nem zavarja szórakozásunkat a rádió hirtelen elnémulása, hanem igazi fontossága a hírszolgálatban és a tengeri hajózás biztonságában csucsosodik ki. A rádió-hírszolgálatot eddig gyakran súlyos helyzet elé állította egy-egy hosszadalmas fading, amelynek során megakadt az egész közlés és a leadóval meglehetősen bonyolult körülmények közt lehetett csak tudatni, hogy hol és mikor nemult el a sürgős szöveg.

A találmány óriási jelentősége

Még nagyobb baj volt a ködbe, viharba jutott hajónál, ahol többnyire úgy határozzák meg a hajó helyzetét, hogy két irányban adnak le hullámokat és a két irány által bezárt szögből számítják ki a földrajzi helyzetet. Ez a gyors és rendkívül fontos számítás, amelytől emberéletek száza függnek, gyakran lehetlenné vált, mert hiszen az egyik irányjelző hullámot elnyelte a fading.

Marconi találmánya kiküszöböli ezt a veszedelmes lehetőséget, eljárásának lényege pedig eszünkbe juttatja Odysseus módszerét, aki, hogy hajósai ne hallják meg a szirének halálos énekét, viaszt öntött a matrózok fülébe. Marconi is ezt teszi: viaszt önt a rádiókészülék fülébe, hogy ne hallja meg azokat a zavaró hullámokat, amelyek tévedésbe, romlásba, pusztulásba viszik a hajót.

Marconi találmánya: modern mitosz.

városban és nem piacon, szerződést kössön az eladásról és a kötött szerződést behozza az aradi mezőgazdasági kamarának bemutatás végett. A törvény valószínűleg ezt a formát intencionálja, mert sehol sem intézkedik a falusi eladásokról, tehát falun ugyanugy kell eljárni, mint a városi eladásoknál.

Egészen bizonyos, hogy mindaddig, amíg a hiányos törvény jóvoltából, a megfelelő joggyakorlat ki nem alakul, a falusi eladásoknál igen sok zavar és ami még szomorubb, igen sok — pénzbüntetés lesz.

Ez az amúgy is hiányos statisztika semmi körülmények között sem érdemli meg, hogy a forgalmat megnehezítse és a sima labonyolítást akassza.

A román-magyar kereskedelmi kamara

Bibescu herceg lesz az elnök

Bucurestiből jelentik: Tegnap délután a román-magyar kereskedelmi kamara ügyében tárgyalások voltak, amelyeken résztvett Orghidan, Mircea, Apostol Popa, Cristodorescu, Nagyváradról Biró és Kolozsvárról Szántó dr. A román-magyar kereskedelmi kamara ügyében a kereskedelmi kamarák uniója e hó 25-én ülést tart. A kamara elnöke minden valószínűség szerint Valentin Bibescu herceg lesz.

— A magyarországi hivatalos termésbecslés. Budapestről jelentik: A földművelésügyi minisztérium ma adta ki hivatalos termésbecslését, amelynek adatai a következők: buza 17,8, rozs 5,8, árpa 4,6, zab 1,7 millió méterteráza. A mostani termésbecslés a két héttel ezelőtti becslés adataihoz viszonyítva tíz százalékos csökkenést mutat.

FRANCIA ÁLLAMI FORRÁSOK

VICHY-CELESTINS Vese- és hólyag-bántalmak, köszvény-, cukorbeteg-, artritizmus.

VICHY GRANDE-GRILLE máj- és epe-bántalmak.

VICHY-HOPITAL gyomor- és bél-rendellenességek.

U. H. F. 18319

Marabu Keltetőgépek
gravitációs központi melegvízfűtéssel. — Többszörösen kitértve.

Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.
raktárról szállít

„MODERNA“ ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR R.-T.
BRASOV, Strada Infundata (Kiss-ucca) 12.
Ajánlat és prospektus díjmentesen.
Kerületi képviselő: Szűcs Pál, Temesvár, Str. Mühle Vilmos Nr. 16.

Ausztria, Schweiz, Olaszországi autóturára

két vagy három uti-társat keresek.

Komoly érdeklődők címeit az Aradi Közlöny kiadójába kérem.

Ne fogadjon el mást, csak védjeggyel ellátott „Original Weisz-féle erdőlyi vert hajú kenyeret“.
Óvakodjunk az utánzatoktól.

Olcsó ingatlan eladások!

Piachoz közel földszintes ház 10 lakással és több üzlettel netto 20%-os jövedelemmel 625.000 lejért. Belvárosban sarokház több üzlettel és lakással, 15 ezer lej havi jövedelemmel, 950.000 lejért. Piactér sarkán ház 2 üzlettel és 2 lakással, értékes telekkel 460.000 lejért. Főútvonalon emeletes jó ház 10 lakással és 3 üzlettel 950.000 lejért. A Fehér Kereszthez egészen közel kétemeletes ház 7 modern lakással, értékes telekkel, 2.000.000 lejért. Belvárosi villa 4 szobás lakással kerttel 650.000 lejért. A volt Batthyány-uccában sarokház 6 lakással 650.000 lejért. A volt Deák Ferenc-uccához egészen közel egyemeletes ház 7 lakással 1.000.000 lejért. A volt Erzsébet királynő és Apponyi körúton legszebb emeletes házak, főútvonalon kétemeletes ház modern parkettás lakásokkal és több üzlettel 2.100.000 lejért. Több ház üzlethelyiséggel és italmérés-sel 200—500 ezer lejért. A város minden részében magánházak 3—6 szobás lakással és nagy jövedelmet hozó bérházzal eladók. HAÁSZ ALBERT-irodája Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u, 12. sz.

Női confection munkára ügyes segédet,

aki vasalásra vállalkozik felvétetik. Bul. Reg. Maria 9. II. em. 28.

Eladó:

íróasztal, szekrények, könyvtárvány, thonetszék, konyhaasztal, hokkerli, konyhaszék, cselédszekrény, étel szekrény, edényállvány, Czeiler-féle mángorló, Str. Goidu, szerb-palota, I. kapu, 1 ajtó.

Feltűnő alkalmi házeladás!

Piachoz közel lebban épített szép, adómentes ház 3 szobás, parkettás, fürdőszobás lakással, virágos udvarral áron alul 415.000 lejért eladó. — Kizárólagos megbízott: Haász Albert-irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. szám.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

A Bank of England kamatleszállítása.
A londoni Cityben úgy tudják, hogy a Bank of England a leszámítolási kamatlábát két és fél százalékról két százalékra szállítja le. A kamatleszállítást a Hoover-javaslat által előidézett gazdasági javulással indokolják.

Moratórium a kisbirtokokra. A bolgár földművelésügyi minisztérium a gazdasági válság következtében lépéseket tett az igazságügyminisztériumban, hogy törvényt bocssássa ki, amelynek értelmében három hónapig nem lehet a kis földbirtokosok földjeit semilyen követelés fejében elárverezni. A moratórium idejét szükség esetén meg lehet hosszabbítani.

Olaszország két millió métermázsza orosz búzát vásárolt, az év végéig történő szállításra. A vásárlás a tavaly megkötött orosz-olasz árucsereszerződés alapján történt.

Az északamerikai gyapjúfűsülő koncern, amint most megállapították, az elmúlt években kétszáz millió márka veszteséget szenvedett. A vállalatok komplikált könyvelése miatt, csak most jöttek rá erre a nagyarányú veszteségre. Most akció indult a vállalatok szanálására.

Aradi birtokcsere. Czeiler, Kornis és Társa aradi cég eladta a Strada Abatorului 22. sz. 140 négyszögöles telket 25.000 lejért. Komponás Dezső és nejeének. Tyrity Milán és neje eladták a Strada Cap. Ignat 45. számú házat 490.000 lejért ifj. Stiaszny József és nejeének. Rohács Pál és neje eladták a C. A. Vlăcuban egy 202 és egy 206 négyszögöles telket 25.000 lejért Kismarjay Lajos és nejeének. Kontos Erzsébet eladta a Strada Rahovei 35. számú házat 110.000 lejért özvegy Muzsay Kálmánénak. Komár Antal és neje eladták a Strada Puteni 12. számú 200 négyszögöles telket 8000 lejért dr. Magyar Sámuelénak. Messer Gyula és társai eladták a Strada Oituz 81. számú házat 146.000 lejért Ferencnének. Dán Demeter és neje eladták a Strada Oituz 107. számú házat 50.000 lejért Gherman Alexa és nejeének. Verlein József eladta a Calea Saguna 11. számú házat 300.000 lejért öz. Anuleu Pálnénak. Rajkov Béla és neje eladták a Strada Grig. Alexandrescu 32. számú házat 350.000 lejért dr. Barbu Demeternének. Messinger Hugó és társai eladták a Piata Avram Iancu lévő kétemeletes házat 2.000.000 lejért dr. Löwy Izidor Iván és társainak.

A szerkesztésért
STACLER ISTVAN
felel.

Rádió műsor.

VASARNAP, JULIUS 12.

Bucuresti, 11. Déli zene, 12. Gramofon, 16. Diniu zenekar, 18. Gramofon. — Budapest, 10. Egyházi zene és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. 11.15. Evangélikus Istentisztelet. Majd: A m. kir. Opera ház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 2. Gramofonhangverseny. 4.10. Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 5.50. Ifj. Lányi Ernő dalai. 6.30. A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. 7.45. Szász Ilia humoros előadása. 8.30. Operettrészletek és keringők. Majd: Cigányzenekar hangversenye. — Bécs, 11.05. A bécsi szimfonikusok hangversenye. 15. Wacek-zenekar. 17.30. A Galinir-vonósnégyes. 18.05. Beethoven-művek négykézre. 19.40. Strauss O.: Varázskeringő c. operettje. 22.15. Pauscher-zenekar. — Belgrád, 11. Gramofon. 17.30. Népdalok, 18. Dudajáték. 20. Népdalok, 21.50. Rádiózenekar énekkel. 22.40. Cigányzene a Topcsiderből. — Berlin, 16.25. Fuvós hangverseny a Lunaparkból. — Heilsberg, 16.30—18. Szórakoztató zene. 20.15. Strauss O.: Utazás a szerelem körül, operett. — Hillversum, 22.25. Kovács Lajos és zenekara. — Kalundborg, 22.50—0.30. Garaj Tibor és jazz-zenekara. — Katowice, 17.40. Népszerű hangverseny. 20.15. Hangverseny. 23. Könnyű és tánczene. — Leipzig, 20.20. Roda-Roda felolvasása. — Palermo, 20.20. Gramofon. — Páris Radio-Paris, 20. Rossini: A szevillai borbély című operája. — Róma, 21. Costa: Scugnizza c. három felvonásos operettje. — Varsó, 15.20. Szórakoztató zene. 17.40. Fábry Zsófia szopránénekesnő hangversenye.

HÉTFŐ, JULIUS 13.

Bucuresti, 12. Gramofon, 17. Rádiózenekar. 19. Gramofon, 20. Nistor kürtművész játéka. 21.15. Kamara zene (szépe). — Budapest, 9.15. Hangverseny. 12. Déli harangszó. 12.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 4.10. „Évszorduló“ Novella. 5. „A két Bolyay.“ Halász Gyula előadása. 5.30. Szalonzenei hangverseny. 7. Boschán Nelly operaénekesnő hangversenye. 7.40. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 8.40. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs, 12.40—14. Hires művészek gramofonon. 16. Wolfthal-zenekar. 20. Lanes Rafael cselőművész játéka. 20.45. Holzer-zenekar. — Belgrád, 11.30. Gramofon, 12.45. Déli zene. 19. Népdalok. 21. Rádiózenekar. 22.20. Gramofon. 23. Seta Európán át. — Berlin, 18. Kávéházi zene, 18.35. Dalok. 20. Szórakoztató és tánczene. 22.40. Szórakoztató zene. — Kassa, 11.30. Gramofon, 12.30. Déli zene. 14.30. Cigányzene. 18.20. Gramofon. — Katowice, 17.10. Gramofon. 20.30. Puccini: Pillangókisasszony opera. 22.55. Könnyű és tánczene. — Pozsony, 18. Kamarazene, Közremiködték Aktardjev hegedű- és Német István zongoraművész. — Róma, 17.30. Ének- és zenekari verseny. 20.10. Gramofon. 21. Modern olasz dalok. Utána tánczene. — Stockholm, 22. Garaguly Károly hegedűművész és Althen énekesnő hangversenye. — Strashourg, 20.30—22.30. Adam: „Ha én király volnék“ c. háromfelvonásos vígjátékja. — Stuttgart, 16.30. Farkas Miska zenekara.

NYILTTÉR.

„A Magyar Ház“ RT.

részvényjegyzési irodája ezton hozza az érdeklődők szives tudomására, hogy jelenlegi helyiségéből Strada Dosoftei 4. sz. (Rövid-ucca) a Magyar Otthon helyiségébe, Str. Romanului 8. (Zrinyi-u. 8.) alá költözött, minthogy a megelénkült forgalom mellett a régi helyiség kicsinynek bizonyult.

MEGNYILIK! MEGNYILIK!
Str. Bratianu No. 19. (volt Weitzer János-ucca)
19. sz., az udvarban jobbra, ajtó 7.

Julius 15-től
az uralközség megelégedésére és kényelmére
MENO-RENDSZERES ÉTKEZDE.
Házhoz is szállítva 30 Lej.

HETI ÉTLAP.
Szerda: Karfiol leves, Töltött paprika, Rántott csirke Borjú sült, Burgonya piré és tarhonya, Savanyu vagy compót, Piskóta tekeres, Kukorica.
Csütörtök: Gomba leves, Töklőzelék, Kaosa és sertés sült, Reszelt burgonya, Tojásos galuska, Savanyu vagy compót, Rétes és kukorica.
Péntek: Burgonya leves, Zöldbab főzelék. Halpaprikás, Csirke pörkölt, Macaroni és burgonya, Savanyu, vagy compót, Turós csusza, Almás pite.
Szombat: Kalarábé leves, Paraj főzelék, Borjú collet, Párizsi csirke Rizs és burgonya, Savanyu vagy compót, Izes csicsinta, Pudding.
Vasárnap: Husleves, Töltöttkáposzta, Libasült, Borjú vesés, Rotszibli és Turósgombóc, Savanyu vagy compót, Vegyes torták.
Abonama előjegyzéseket előre kérünk.

Romania, Portarekul Judecatoriei Siria.
G. 1049—931.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

In baza executiei de escontentare eféptuata în ziua de 13. Martie 1931. pe baza decisului Judecatoriei Arad cu No. 711—1930. obiecte sechestrate in procesul verbal de executie No. G. 1049—1931. si anume: un griloj de lemn, 2 case de fer. 1 pendula, un pult, 2 birouri si o masina de scris, pretuite in suma de lei 41.700 cuprinse in favorul Dr. Silviu Pascutiu, reprezentat prin Dr. Ioan Sporea avocat din Arad, pentru suma de Lei 53.189.50 capital precum si spesele stabilite pana in prezent se vor vinde la licitatie publica in Sf. Ana Nr. 544. in ziua de 13 Iulie 1931. la ora 2 d. m. conf. art. de lege IX. §-ului 107. si 108. din anul 1881. al legii exec.

Aceasta licitatie se va tine si in favorul celor ce vor anunta drepturi de prioritate.
Siria, la 10. Iunie 1931.

ANTONESCU
sef portarel

